

Zadrुžni savez Vojvodine (ZSV) je krovna organizacija zadružnog sektora koja okuplja više od 400 aktivnih zemljoradničkih zadruga u Pokrajini. Savez je prepoznatljiv po sprovođenju niza aktivnosti koje doprinose poboljšanju položaja zadruga u ukupnom društveno-ekonomskom sistemu. U protekle 3-4 godine, Savez je bio aktivan učesnik u akciji "500 zadruga u 500 sela" koja je ispred Kabineta za regionalni razvoj i koordinaciju rada javnih preduzeća i Nacionalnog tima za preporod sela Srbije, predvođena sadašnjim ministrom za brigu o selu, gospodinom Milanom Krkobabićem. Kroz ovaj program, ne samo da su ostvarene velike investicije u zadrugama, već je na pravi način istaknut značaj zadrugarstva i potreba za zadružnim organizovanjem.

Značajan napredak zadrugarstva

Radislav Jovanov, 16-tu godinu na čelu Zadružnog saveza Vojvodine, ističe:

- Kada sumiramo rezultate iz nekoliko prethodnih godina, možemo da kažemo da je ostvareno mnogo toga za šta smo se u Savezu zalagali tokom ranijeg perioda. Zadruge su postale ravnopravne sa drugim privrednim subjektima na tržištu, mogu raspolagati svojom imovinom kao i drugi privredni subjekti, ostvaruju ravnopravne mogućnosti za subvencije kao i druga registrovana poljoprivredna gazdinstva, a u prethodne tri godine su postojala i podsticajna sredstva koja su isključivo bila namenjena zadrugama, što sve u periodu od pre pet i više godina nije bio slučaj. Sigurno da i dalje ima prostora za unapređenje položaja zadruga, ali možemo zaključiti da je napredak u ovoj oblasti bio veoma značajan u prethodnim godinama. Zahvaljujući partnerskom odnosu sa državom i njenoj podršci zadrugarstvu interesovanje za udruživanje je u velikoj meri poraslo. U malim sredinama nema boljeg modela za ostvarivanje ekonomskih, socijalnih i drugih ciljeva od zemljoradničkih zadruga. U monografiji „170 godina zadrugarstva u Vojvodini“ (2016), autora mr Jelene Nestorov Bizonj, dr Franca Avseca i prof. dr Koviljka Lovrea, između ostalog navedene su misli umnih ljudi, koji kažu da su zadruge najviše dolazile do izražaja u vreme kriza, kada je bio najveći njihov doprinos ekonomskom i socijalnom položaju zadrugara, ali i svih ostalih stanovnika lokalne zajednice. Zadruge Vojvodine u godini pandemije su pokazale šta znači biti socijalno odgovorna organizacija. Znajući kolika je prosečna starost stanovnika sela, nijedna njiva nije ostala neobrađena, a zadruge su na kvalitetatan način izašle u susret starijim zadrugarima, kooperantima i seljanima, pomažući im da obave sve poslove koje oni nisu mogli da završe usled ograničenja u kretanju zbog pandemije. Zadruge se tradicionalno nalaze na usluzi meštanima lokalne zajednice u kojoj posluju, te nije neobično što se tačno zna u kojem selu postoji dobra zadruga. Svakim danom imamo sve veći broj dobrih, uspešnih zadruga, i nadam se da će biti nastavljen uz još veću

pomoć države.

Udruživanje u zadruge ima brojne benefite, od unapređivanja ekonomskog položaja zadrugara i postizanja konkurentnosti njihovih poljoprivrednih proizvoda na tržištu, obezbeđivanja uslova za uspešno poslovanje u poljoprivrednoj delatnosti ljudi na selu, bilo da je reč o stalno zaposlenima, zadrugarima, kooperantima ili članovima njihovih porodica, do omogućavanja egzistencije, posebno mladih, ali i unapređenja socijalnog ambijenta u ruralnim sredinama.

Vidljivi benefiti udruživanja

- Zadruga je ta koja u malim sredinama organizuje proizvodnju, nabavlja repromaterijal, otkupljuje i prodaje proizvode. U prethodnom periodu veliki broj uspešnih zemljoradničkih zadruga su svojim delovanjem zavrele poverenje ljudi, a novoformirano Ministarstvo brige za selo treba da bude oslonac daljeg razvoja ovog sektora. Ponosan sam na sve veći broj mladih, obrazovanih ljudi u zadrugama. Moramo da idemo u korak sa vremenom i koristimo znanja i iskustvo ljudi iz struke. Savez veliku pažnju posvećuje saradnji sa stručnjacima iz raznih oblasti, koji svojim znanjima mogu doprineti razvoju zadružnog sektora, a i u javnosti je već prepoznatljiva dugogodišnja saradnja Saveza sa akademikom Draganom Škorićem, prof. dr Zoranom Keserovićem sa odseka voćarstva, i prof. dr Žarkom Ilinom sa odseka povrtarstva Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, sa prof. dr Lovretom Koviljkom sa Ekonomskog fakulteta u Subotici i drugima. Danas svi težimo visokim prinosima, boljim rezultatima. Da bi se što pre vratio kapital trebalo bi izbeći greške i zato je važno da koristimo znanje struke i nauke, posebno u intenzivnoj proizvodnji, jer najjeftinije je ulagati u pamet - navodi predsednik, ujedno ističući i važnost povezivanja Zadružnog saveza Vojvodine sa institucijama poput osiguravajućih društava, banaka, instituta, fondova, radi lakšeg ostvarivanja određenih benefita, tj. povoljnijih uslova poslovanja za zadruge. Zahvaljujući radu na terenu, stalnim edukacijama, razgovorima sa predstavnicima zadruga i poljoprivrednicima, Savez je doprineo da se struktura proizvodnje zadruga u Vojvodini, koja se uglavnom odvijala u okviru klasičnih ratarskih kultura, povećanim ulaganjima u intenzivnije vrste proizvodnje, posebno u oblasti voćarstva, povrtarstva i stočarstva, značajno transformiše ka intenzivnim vrstama proizvodnje i osavremeni. Time je poslata jasna poruka da se i sa malih površina od 2 - 3 ha, može ostvariti zarada od koje se može živeti.

Usvajanjem Zakona o zadrugama krajem 2015. godine, koji odgovara potrebama zadruga, sa izuzetkom 5 - 6% još uvek nerešenih slučajeva, konačno su kod vojvođanskih zadruga sa dugom tradicijom regulisana svojinska pitanja, u čemu je Savez mnogo doprineo, počevši od uspešnog zalaganja za zakonsko uređenje načina za prevođenje društvene u zadružnu svojinu, do pružanja pomoći zadrugama u svim pojedinačnim slučajevima gde je bilo problema u sprovođenju zakonskih odredbi o upisu zadružne svojine.

- Vojvodina je agrarna sredina i to moramo što bolje da iskoristimo, tim pre što projekcije govore da će sve više hrane biti potrebno u budućnosti. To se moglo videti već ove jeseni, kada su poljoprivrednici sa solidnim prinosom u ratarskim kulturama ostvarili izuzetnu dobit, zahvaljujući, pre svega velikoj tražnji i izvozu soje, suncokreta, pšenice, kukuruza. Rastuća tražnja za hranom daje priliku vojvođanskim poljoprivrednicima, da od poljoprivredne proizvodnje ostvare kvalitetnu egzistenciju, a upravo preko zadruga na najbolji način mogu plasirati svoje proizvode na tržištu. Svi oni koji se naslanjaju na zadruge treba da veruju u zadružni sektor - jer budućnost je u zadrugarstvu, što potvrđuje ne samo naša tradicija, već i iskustvo razvijenih zapadnoevropskih država - zaključio je Radislav Jovanov.

